

> Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Adviesraad Sociaal Domein
Stadhuisplein 1
27118C Zoetermeer

Bezoekadressen
Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer
Stadhuisplein 1
2711 EC Zoetermeer

Postadres
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum
16 januari 2026

Uw kenmerk

Onderwerp: Collegereactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein over de
Visie Sterke Sociale Basis

Ons kenmerk

Bijlagen

Beste leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

Hartelijk dank voor uw advies van 15 december 2025 over de Visie Sterke Sociale Basis. Wij waarderen uw betrokkenheid, uw kritische blik en de concrete aanbevelingen die u heeft meegegeven. Uw advies helpt ons de visie verder aan te scherpen voordat deze ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

U geeft aan ambivalentie te voelen bij het uitgangspunt “de inwoner maakt het verschil”. Dat is begrijpelijk, zeker wanneer het gaat om kwetsbare inwoners. Echter, de reden dat wij dit uitgangspunt hebben gekozen is dat wij dagelijks talloze voorbeelden zien van inwoners die het verschil maken. Juist dat willen wij met deze visie stimuleren. Ook voor de kwetsbare groepen die u benoemt, geldt dat inwoners voor elkaar het verschil kunnen maken. Zoals in de visie staat: ook kleine gebaren maken een groot verschil. Ieder mens heeft het in zich om iets voor een ander te betekenen. Met deze visie willen wij inwoners en organisaties het vertrouwen geven dat er vaak meer mogelijk is dan op het eerste gezicht lijkt. Zowel kleine als grotere initiatieven zijn waardevol en betekenisvol.

Naast deze visie beschikt de gemeente over een breed palet aan beleid voor de ondersteuning van kwetsbare inwoners. Deze visie vervangt dat beleid niet, maar vormt een aanvulling op de bestaande inzet binnen het sociaal domein. De visie richt zich specifiek op het versterken van de sociale basis, terwijl bestaande beleidskaders blijven zorgen voor passende ondersteuning voor iedereen die dat nodig heeft. Binnen die kaders zijn er tal van voorbeelden van een initiërende rol van de gemeente, zoals de recente oprichting van de Meerpunten, waarin medewerkers van de gemeente actief in de wijk aan de slag gaan om jongeren, ouders en maatschappelijke partners beter te ondersteunen.

Hieronder gaan wij concreet in op uw adviezen.

De aanleiding/opdracht voor het ontwikkelen van een visie (GALA) te benoemen en uw kijk op de problematiek en impact voor Zoetermeer onderbouwd aan te geven.

De aanleiding voor het schrijven van de visie wordt opgenomen in het raadsvoorstel dat gelijktijdig met de visie aan de raad wordt aangeboden. De contourennotitie is gericht op inwoners en geschreven vanuit de visie dat inwoners het verschil maken. Daarom nemen wij in de visie zelf geen beleidsmatige opdrachten op.

Wel zullen wij in het raadsvoorstel explicieter de kaders en reikwijdte van de visie benoemen. De visie richt zich specifiek op het versterken van de sociale basis en is geen integraal beleidskader voor het volledige sociaal domein.

De visie geeft richting aan hoe de gemeente, samen met inwoners en partners, de basis van een zorgzame en veerkrachtige lokale samenleving versterkt. We bouwen daarbij voort op de sterke structuren die Zoetermeer al rijk is. Vrijwilligerswerk, culturele en sportverenigingen, geloofsgemeenschappen en informele netwerken vormen de ruggengraat van de sociale cohesie in onze stad. Zij zorgen ervoor dat mensen elkaar kennen, naar elkaar omzien en samen bijdragen aan een sociale leefomgeving. Deze bestaande krachten vormen het vertrekpunt voor de verdere ontwikkeling van de Zoetermeerse sociale basis.

Uw visie op trends als segregatie, polarisatie, in relatie tot lokale initiatieven om hier tegenwicht aan te bieden, in de notitie op te nemen.

Segregatie en polarisatie kunnen de onderlinge verbondenheid in wijken onder druk zetten. Een sterke sociale basis biedt hiertegen een belangrijk tegenwicht: wanneer mensen elkaar in hun buurt ontmoeten en samenwerken, vermindert afstand en neemt begrip toe.

Daarnaast heeft de gemeenteraad in 2024 de Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit vastgesteld (zie bijlage). Deze visie vormt het beleidskader voor ons handelen op dit vlak en wordt iedere twee jaar aangevuld met een actuele uitvoeringsagenda, waarin thema's zoals segregatie en polarisatie een belangrijke rol spelen.

Uw visie op concrete flankerende maatregelen te formuleren die bijdragen aan de gewenste brede sociale basis.

De visie is een richtinggevend document dat zich primair richt op inwoners en het versterken van de sociale basis. Regie en initiatief liggen daarbij bij inwoners. Zoals eerder benoemd, zullen wij in de definitieve versie van de visie explicieter aangeven welke thema's binnen de scope vallen en welke worden behandeld in andere beleidsdocumenten. Flankerende maatregelen worden uitgewerkt binnen bestaande beleidskader zoals de Wmo-verordening Zoetermeer. Daarnaast ontwikkelen onze partners verschillende flankerende maatregelen, zoals Samen Zoetermeer Gezond. Samen Zoetermeer Gezond richt zich op het versterken van de verbinding tussen het medisch domein (zoals huisartsen en GGD) en het sociaal domein. Door beter samen te werken rond inwoners en preventie ontstaat een meer integrale aanpak op het gebied van (positieve) gezondheid.

Het begrip sociale basis scherper te definiëren en een analyse te maken, vanuit de huidige praktijk (van buurtverbinders, wijkregisseurs, combinatiefunctionarissen e.a.), wat helpende en remmende factoren zijn bij de verdere ontwikkeling van een sterke sociale basis. Een eenvoudiger wijze van subsidieverlening kan hierbij betrokken worden.

In de contourennotitie maken wij gebruik van het Movisiemodel om de sociale basis te definiëren en te duiden. Dit model is naar ons oordeel zorgvuldig uitgewerkt. In het

participatietraject maken wij daarnaast gebruik van visuals om het begrip sociale basis voor inwoners en organisaties nog duidelijker te maken.

Uw advies om een analyse te maken van helpende en remmende factoren nemen wij mee in het participatietraject dat de komende periode wordt uitgevoerd. De opbrengsten worden verwerkt in de definitieve visie.

Zoals genoemd stelt de gemeente een verbetering van het subsidieproces voor. Dit wordt verder uitgewerkt in de uitvoeringsagenda. Wij onderzoeken hoe het subsidieproces toegankelijker, eenvoudiger en effectiever kan worden ingericht.

Een globale analyse op te nemen van de financiering van het ontwikkelingsproces en te boeken resultaat.

De visie is een richtinggevend document. De verdere uitwerking van financiering vindt plaats in de uitvoeringsagenda. Daarin worden de financiële consequenties, benodigde middelen en de relatie met het te verwachten resultaat uitgewerkt.

Aandacht te besteden aan de bijdrage die het Huis van Actief Burgerschap levert en in de toekomst kan leveren.

Het Huis van Actief Burgerschap is reeds gestart in Zoetermeer. De gemeente vervult hierbij een faciliterende rol. Conform de uitgangspunten van de contourennotitie ligt het initiatief bij de initiatiefnemers zelf: betrokken inwoners en partners. Hun positie is leidend. De verdere ontwikkeling van het Huis sluit aan bij het principe dat inwoners eigenaarschap tonen en ruimte krijgen voor hun ideeën. De gemeente ondersteunt waar nodig en denkt graag mee.

Om intensief met bestaande organisaties te overleggen over hun (mogelijke) bijdrage aan de gewenste ontwikkeling en hoe de gemeente daarbij kan helpen, waarbij afstemming tussen formele en informele inzet aan de orde kan zijn.

Bestaande organisaties worden actief betrokken bij het participatieproces. Via de huidige subsidieregeling worden reeds afspraken gemaakt over hun inzet en bijdrage aan de sociale basis. Daarnaast bieden diverse netwerkbijeenkomsten, zoals die van de Community tegen Eenzaamheid, ruimte voor afstemming tussen informele en formele partners.

Naast een dienende ook een initiërende rol te spelen om zoveel mogelijk inwoners “in beweging” te krijgen met extra aandacht voor specifieke doelgroepen (zie ook bullet 3).

Voor specifieke doelgroepen bestaat reeds beleid. In de eerder genoemde Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit is de inzet gericht op het betrekken van zoveel mogelijk inwoners. Er wordt gewerkt aan een stad waar respect, gelijkwaardigheid en compassie kernwaarden zijn en waar geen plaats is voor discriminatie of sociale uitsluiting.

Om vanuit een initiërende rol de aandacht te richten op concrete activiteiten die mensen laagdrempelig kunnen verleiden om in beweging te komen.

De gemeente stimuleert inwoners via netwerkbijeenkomsten en communicatie over mogelijkheden om bewonersinitiatieven te starten en over allerlei activiteiten waar ze aan kunnen deelnemen. Deze acties zien wij echter als faciliterend, niet als initiërend, conform de visie waarin initiatief en eigenaarschap primair bij inwoners liggen. De gemeente creëert randvoorwaarden en ondersteunt waar nodig, maar neemt het initiatief niet over.

Om de door u voorgestane uitvraag bij inwoners en instanties strak te regisseren zodat informatie verkregen wordt over wat vanuit de huidige praktijk remmende en helpende aspecten zijn, hoe effectief “beweging” bij inwoners op gang gebracht kan worden en om randvoorwaarden in beeld te krijgen ten behoeve van toekomstig beleid.

Wij nemen uw advies mee in de voorbereiding van het participatietraject. De uitvraag aan inwoners, vrijwilligers, informele netwerken en organisaties wordt zorgvuldig vormgegeven. We werken met gerichte vragen en passende werkvormen om inzicht te krijgen in zowel helpende als remmende factoren en in de randvoorwaarden die inwoners nodig hebben om in beweging te komen of anderen te ondersteunen. De opbrengsten van dit traject worden verwerkt in de definitieve visie en vormen de basis voor de uitvoeringsagenda.

Wij danken u voor uw uitgebreide en constructieve advies. Wij zien in uw reactie veel betrokkenheid bij het versterken van de Sterke Sociale Basis. Dat versterkt onze gezamenlijke inzet voor een veerkrachtig Zoetermeer, waarbij inwoners ruimte voelen en goed gefaciliteerd worden om de sociale cohesie en leefbaarheid te versterken.

Wij houden u graag op de hoogte van de vervolgstappen en betrekken u waar passend bij de verdere uitwerking.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Zoetermeer,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. A.S. Meijer

drs. M.J. Bezuijen

